

METODIKA PRO TVORBU SÍTĚ A JEJÍ AKTIVITY

**v rámci projektu přeshraniční spolupráce
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
č. 336
Kreativní příhraničí**

České Budějovice, 2021, 2022

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern –
Tschechische Republik
Česká republika –
Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

**Europäische Union
Evropská unie**
Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung
Evropský fond pro
regionální rozvoj

Obsah

1. ÚVOD	3
2. SOUČASNÁ SITUACE V ČESKÉ REPUBLICE.....	3
3. SOUČASNÁ SITUACE V DOLNÍM BAVORSKU	6
4. POSTUP SÍŤOVÁNÍ	8
5. MAPATHON	9
6. KOORDINÁTOR SÍŤOVÁNÍ.....	10
Zdroje:	11

1. ÚVOD

Cílem této metodiky je podpořit vytvoření ucelené sítě stávajících subjektů působících v kulturním a kreativním odvětví a dalších významných subjektů cestovního ruchu. Metodika si dále klade za cíl přispět k podpoře rozvoje kreativního odvětví všemi aktéry, kteří budou přesně znát svou roli v systému plánování, síťování a zvyšování efektivity přidaného efektu kulturních a kreativních odvětví v Jihočeském kraji a v příhraničním regionu vymezeném na území Jihočeského kraje a Dolního Bavorska.

2. SOUČASNÁ SITUACE V ČESKÉ REPUBLICCE

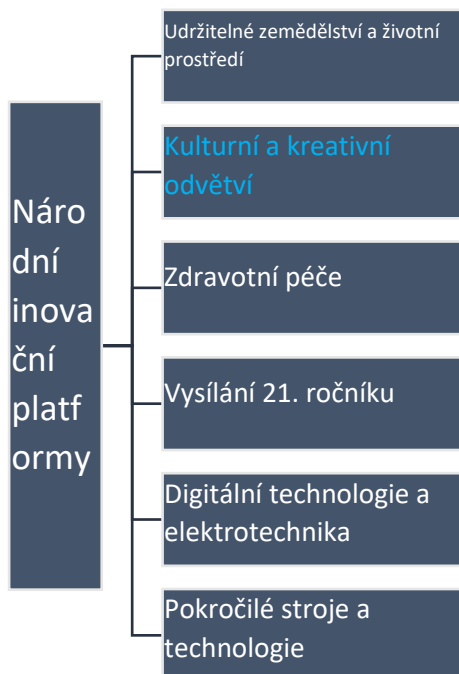
Národní výzkumná a inovační strategie pro chytrou specializaci České republiky 2021–2027 (dále jen „Národní strategie RIS3“) zajišťuje efektivní zacílení evropských, národních a regionálních zdrojů na podporu orientovaného a aplikovaného výzkumu a inovací. Národní strategie RIS3 směřuje podporu do vybraných prioritních oblastí, které mají vysoký potenciál pro vytvoření dlouhodobé konkurenční výhody České republiky, jež je založena na využití znalostí a inovací. Identifikace a rozvoj těchto perspektivních oblastí, tedy „chytrá specializace“, staví na silných stránkách České republiky a jednotlivých regionů. Usiluje o cílené „chytré“ využití jedinečné kombinace příležitostí, které nabízí naše hospodářská základna a výzkumné a inovační kapacity. Strategie zároveň identifikuje a řeší slabé stránky inovačního systému, které v konečném důsledku představují překážky rozvoje chytré specializace a inovačního prostředí jako celku.

Tyto nedostatky jsou shrnuty v analytické části Národní strategie RIS3, která vychází z řady podkladových analýz. Analýza identifikuje nízkou přidanou hodnotu a zaměření na inovace nižšího řádu jako významný obecný problém české ekonomiky ve srovnání s vyspělými ekonomikami, které se zaměřují na znalostně náročné činnosti. To je do značné míry způsobeno typem výrobní činnosti, která v České republice převládá a která se nachází na nižších úrovních hodnotových řetězců. Česká republika má navíc slabý endogenní podnikatelský sektor a navzdory své průmyslové tradici, technické kompetenci a tvořivému obyvatelstvu nedisponuje širší základnou technologicky vyspělých firem na vyšších úrovních globálních hodnotových řetězců. Země se navíc namísto diverzifikace výrobní základny soustředí na několik málo odvětví, což zvyšuje zranitelnost celé ekonomiky vůči vnějším šokům.

Rozvoji hospodářství směrem k vyšším inovacím a přidané hodnotě brání také nedostatek kvalifikovaných lidí a absence stabilního, předvídatelného a motivujícího podnikatelského prostředí. Fungující veřejný systém výzkumu a vývoje, který přináší kvalitní výsledky, může významně přispět k rozvoji ekonomiky založené na znalostech, přidané hodnotě a schopnosti reagovat na současné technologické a společenské trendy. Navzdory značnému potenciálu některých tuzemských výzkumných organizací a infrastruktur má celková kvalita a výkonnost veřejného výzkumu a vývoje v České republice stále rezervy. Klíčovým problémem z hlediska RIS3 je také nedostatečné využití výsledků veřejného výzkumu a vývoje pro potřeby podniků a společnosti.

Obrázek 1: tematické oblasti / národní inovační platformy a oblasti specializace

Zpracovala: Štemberková, 2021

Je třeba poznamenat, že tematická oblast Kulturní a kreativní odvětví (KKO) má dvě oblasti uplatnění – tradiční kulturní a kreativní odvětví (zkráceně tradiční odvětví) a nová kulturní a kreativní odvětví (nová odvětví).

Výdaje na výzkum a vývoj v podnikové sféře jsou v obou aplikačních oblastech poměrně vysoké a nadále rostou. Výdaje na výzkum a vývoj jsou vysoké zejména v oblasti tradičních odvětví. Zde se na výzkumu a vývoji podílejí jak malé a střední podniky, tak velké podniky, ale více než polovina výdajů na výzkum a vývoj je v podnicích pod zahraniční kontrolou. Výzkumně aktivní podniky působí ve všech krajích České republiky, přičemž nejvyšší regionální výdaje na výzkum a vývoj jsou v Praze a ve Středočeském a Zlínském kraji. Koncentrace výdajů na výzkum a vývoj není příliš vysoká.

Tradiční kulturní a kreativní odvětví

- Výtvarné umění
- Divadlo
- Hudba
- Tanec
- Literatura
- Muzea
- Design
- Architektura

Nová kulturní a kreativní odvětví

- Animace
- Film
- Média
- Televize a rozhlas
- Reklama
- Digitální platformy
- Intermédia
- Herní průmysl

Synergická odvětví (širší ekonomika)

- Cestovní ruch
- Informační a komunikační technologie
- Digitální ekonomika
- Sociální sítě
- Zdravotnictví
- Výroba (nábytek, hračky, sklo, ...)
- Odvětví služeb

Očekává se, že budou doplněny další oblasti, jako je vývoj pokročilých materiálů a technologií a jejich využití v řadě oblastí, včetně tradičních řemeslných technik, umění, designu, zachování kulturního dědictví a dalších kulturních a kreativních profesí, včetně využití přírodních, obnovitelných a recyklovaných materiálů, snížení dopadu na životní prostředí; rozvoj digitálních technologií (včetně informačních a komunikačních technologií a umělé inteligence) a jejich širší využití ve všech oblastech, včetně mediální produkce, scénických umění, architektury, archivů, knihoven a dalších kulturních a kreativních odvětví; otevřený přístup k datům, databázím a dalším informacím.

3. SOUČASNÁ SITUACE V DOLNÍM BAVORSKU

Současná situace v Dolním Bavorsku

Pro definici kulturního a kreativního průmyslu (KKP) jako odvětví je v následujících odstavcích použita definice tzv. „Wirtschaftsministerkonferenz“ a také definice německé spolkové vlády: „Kulturní a kreativní průmysl zahrnuje kulturní a kreativní společnosti, které jsou komerčně aktivní a zabývají se tvorbou, produkcí a (mediální) distribucí kulturních/kreativních statků a služeb.“ Definice dále ilustruje rozdělení odvětví na 11 pododvětví (hudební odvětví, knižní odvětví, výtvarné umění, filmové odvětví, rozhlasové a televizní vysílání, scénické umění, design, architektura, tisk, reklama, software a herní průmysl).

1. Sladění evropských, národních a regionálních zdrojů v kulturních a kreativních odvětvích (KKO) v Dolním Bavorsku

Vzhledem ke granularitě a z ní vyplývajícím strukturálním nevýhodám odvětví je nezbytná síťová struktura, jako je ta v Dolním Bavorsku, která umožňuje institucím, včetně podnikatelských inkubátorů, sdružení, organizací, kulturních úřadů, průmyslových a obchodních komor a řemeslnických komor, podporovat KKO na regionální a obecní úrovni. Dalším zdrojem podpory a stabilizace KKP je nabídka kvalifikace a poradenství na národní nebo spolkové úrovni. Ústředním kontaktním místem je Spolkové kompetenční centrum pro KKP s regionálními kancelářemi v Mnichově. Od roku 2015, kdy bavorské centrum KKP převzalo provoz, se v Dolním Bavorsku konaly četné poradenské a kvalifikační semináře. Kromě toho v Dolním Bavorsku působí nezisková inovační platforma „Silicon Vilstal“. Platforma podporuje otevřené sociální inovace a zpřístupňuje digitální příležitosti ve venkovských oblastech. Tyto činnosti jsou umožněny prostřednictvím sociální sítě. Platforma „Silicon Vilstal“ získala řadu ocenění a je jedinou německou organizací uznanou Komisí EU jako klastr sociální ekonomiky.

2. Silné a slabé stránky současného kulturního a kreativního odvětví v Dolním Bavorsku (resp. v Bavorsku)

V poměru k celkové zaměstnanosti v Dolním Bavorsku jsou v kulturních a kreativních odvětvích zaměstnána 4 % osob. Celkově je Dolní Bavorsko ve srovnání s ostatními bavorskými regiony poměrně slabé. A to i přesto, že některá dílčí odvětví, jako je umělecký průmysl, polygrafie, scénické umění a architektura, jsou nad bavorským průměrem. Budoucí potenciál lze spatřovat v univerzitních městech Landshut, Deggenndorf a Pasov, stejně jako v prostorové blízkosti dalších odvětví, jako je cestovní ruch ve východním Bavorsku. Blízkost českých hranic a Horního Rakouska navíc umožňuje realizovat velké množství přeshraničních projektů.

3. Obecná úroveň inovací v Dolním Bavorsku (nebo Bavorsku)

Inovační úroveň Dolního Bavorska je dána přítomností univerzit, výzkumných center a inkubátorů v regionu. Pododvětví softwaru a herního průmyslu tak zažívají prudký celostátní rozmach.

Podle hodnocení Evropské komise „Regional Innovation Scoreboard“ 2021 je region Dolní Bavorsko (DE22) hodnocen jako „Mírný inovátor+“ a pohybuje se mezi 90 a 100 % průměru EU. Ukazatel RII je na úrovni 98,2, jde tedy o 111. místo, hodnota změny je 6,5. Naproti tomu region Horní Bavorsko vykazuje RII 151,1 a je na 3. místě se změnou 9,1, a proto je zařazen do kategorie „Lídr inovátor+“. Horní Bavorsko (DE21) je celkově nejinnovativnějším regionem v Bavorsku a třetím nejinnovativnějším regionem v Evropě.

4. Rozmanitost výroby v Dolním Bavorsku (nebo Bavorsku)

Dolní Bavorsko je stabilní obchodní lokalitou s vyváženým poměrem sektorů. Nadměrné zastoupení má pouze automobilový průmysl. To se projevuje nízkou mírou nezaměstnanosti a vysokou fluktuací.

5. Obecná hospodářská situace Bavorska a klasifikace kulturně kreativního průmyslu (KKP) v Dolním Bavorsku (resp. Bavorsku)

Bavorská kulturní a průmyslová komora má zásadní význam pro celkové hospodářství Bavorska. To platí i na národní úrovni. Bavorské KKO tvoří 22,4 % obratu, 22,5 % hrubé přidané hodnoty a 18,6 % zaměstnanců celostátní sféry KKO.

Každý třináctý podnik v Bavorsku je součástí KKP. Přibližně 340 000 zaměstnanců, tj. 47 700 firem a živnostníků, vytváří celkový obrat ve výši 38,2 milionu eur (3,3 % obratu Bavorska) a příspěvek k hrubé přidané hodnotě ve výši 20,7 milionu eur. 4,1 % zaměstnanců pracuje v bavorském kulturním a kreativním odvětví. Toto procento je téměř stejně vysoké jako ve strojírenství.

V porovnání s ostatními regiony Bavorska tvoří Dolní Bavorsko pouze 4 % pracovní síly. S 11 610 zaměstnanci se mezi bavorskými regiony řadí na poslední místo. Horní Bavorsko je na prvním místě, a proto má v oblasti KKO velký význam. Horní a Dolní Franky (18 040 a 15 120) a Horní Falc (12 770) jsou na podobné úrovni jako Dolní Bavorsko. Střední Franky (34 170) a Švábsko (29 550) patří do nižší střední oblasti.

Pokud jde o počet zaměstnanců v jednotlivých dílčích oblastech kulturních a kreativních odvětví, je v Dolním Bavorsku vyšší než v celkovém bavorském srovnání počet zaměstnanců v uměleckém odvětví, polygrafii, scénickém umění a architektuře.

Pandemie covidu-19 bavorské KKO tvrdě zasáhla. Vyplývá to z analýzy, kterou provedla bavorská KKO / Bayern Innovativ GmbH. V roce 2020 se obrat snížil o 5,7 milionu eur, tj. o 14 %, na 34 milionů eur. Dopad pandemie se však různí. Kvůli opatřením na omezení šíření

viru je postižena zejména kulturní ekonomika. Umění a kultura jsou do značné míry ovlivněny fyzicky. Tyto fyzické události jsou vnímány jako oblasti interakce. Kvůli omezením a uzavírkám byly (a stále jsou) tyto fyzické akce omezené. Pokles obratu bavorského kulturního hospodářství činí 22 %. To snižuje obrat z 22,2 milionu eur z roku 2019 na 17,4 milionu eur v roce 2020. Naproti tomu 5% pokles obratu v kreativní ekonomice s pododvětvími softwaru a herního průmyslu a v reklamním odvětví je relativně nízký. To je dáno především silným postavením kreativní ekonomiky v digitálním podnikání.

6. Výdaje na výzkum a vývoj v Dolním Bavorsku (nebo Bavorsku)

Je třeba poznamenat, že výdaje na výzkum a vývoj mají pro kulturní a kreativní odvětví omezený význam vzhledem k jejich odlišné struktuře. KKO obvykle nemají vlastní oddělení výzkumu a vývoje. Výzkum a vývoj jsou považovány za každodenní činnosti. Naproti tomu smyslem kulturní a kreativní práce je nepřetržitá, postupná tvorba nových výstupů.

Pokud jde o regionální rozdělení výdajů, Dolní Bavorsko investovalo do výzkumu a vývoje 562 milionů eur. To odpovídá 1,18 % HDP v roce 2017. Kromě toho bylo v roce 2017 ve výzkumu a vývoji započítáno 3 552 pracovních míst na plný úvazek. Naproti tomu Horní Bavorsko investovalo do výzkumu a vývoje 7,926 milionu eur a zaměstnávalo ve výzkumu a vývoji 53 004 osob na plný úvazek.

4. POSTUP SÍŤOVÁNÍ

Síťování je založeno na významu spolupráce na všech úrovních. Síťování aktérů naplňuje očekávání a zastoupení v politických jednáních, a je proto důležitým partnerem veřejné správy, který zajišťuje mezioborovou komunikaci, sdílení a distribuci kontaktů, jakož i sdílení informací a zdrojů.

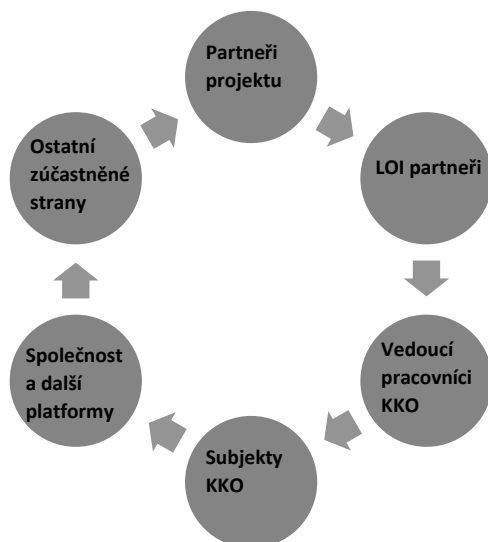
Přeshraniční síť klíčových aktérů v obou vymezených regionech bude vytvořena prostřednictvím následující hierarchie zapojených aktérů.

- I. **Jádrem sítě jsou partneři projektu**
- II. **Stupeň – LOI partneři**
- III. **Vedoucí pracovníci pro každou národní a přeshraniční oblast kulturních a kreativních odvětví (KKO) - v obou regionech (po dokončení vyhledávání budou tito zástupci odvětví KKO osloveni, aby se připojili ke vznikající přeshraniční síti)**
- IV. **Metoda sněhové koule, tj. propojení subjektů v jednotlivých oborech v rámci KKO – strukturování pracovních skupin podle oborového zaměření – identifikace potřeb – v návaznosti na předchozí krok budou prostřednictvím vedoucích jednotlivých oborů KKO vztahově identifikovány další subjekty působící v daných oborech**

- V. **Kulaté stoly jako funkční nástroj pro vytvoření účinné sítě konkrétní spolupráce a vazeb – jak vnitrostátních, tak přeshraničních**, identifikují činnosti a potřeby dílčích odvětví a členů sítě, povedou k realizaci multiplikačního efektu
- VI. **Otevřená síť** – pro všechny ostatní zájemce
- VII. **Privátní síť**

Obrázek 2: tvorba sítě

Zpracovala: Štemberková, 2021

Jako nejvhodnější pro tento projekt jsme zvolili metodu sněhové koule, která označuje způsob výběru respondentů nebo informátorů. Tato metoda je vhodná pro výzkum obtížně dosažitelných nebo nezjištěných populací, pro které neexistují seznamy nebo jiné spolehlivé rámce pro výběr vzorků. Metoda je navržena tak, aby se nové kontakty získávaly postupnou nominací ze strany těch, kteří již ve vzorku jsou. Výběrové řízení začíná u osob, o nichž je známo, že splňují kritéria. Během dotazování jsou pak osoby požádány, aby navrhly další osoby, které splňují kritéria, a umožnily výzkumným pracovníkům tyto osoby kontaktovat. Vzorek je tak rozšířen o propojení s dalšími zprostředkovanými sociálními kontakty. Dochází tak k neustálému „nabalování“ respondentů nebo informátorů.

5. MAPATHON

Mapathon byl použit jako základní nástroj pro počáteční mapování obou vymezených oblastí. V rámci projektu Mapathon bylo v Dolním Bavorsku a jižních Čechách zmapováno co nejvíce aktérů kulturního a kreativního odvětví (KKO). Jako základ pro Mapathon byla použita

platforma PUBInPLAN. Tato dokumentační mapa je uložena v archivu Technische Hochschule Deggendorf, která celou činnost zastřešila, uspořádala a bude ji nadále archivovat.

Téma	Mapování subjektů kulturních a kreativních odvětví v Dolním Bavorsku a jižních Čechách
Místo	Deggendorf
Datum	6. 5. 2022

Mapovatelé byli především perspektivní jednotlivci se zkušenostmi s mapováním nebo také zájemci o téma kulturních a kreativních odvětví v regionálním rámci bez zkušeností s mapováním. Partneři byli pozváni prostřednictvím regionálního tisku, poštovních seznamů a také účtů partnerů projektu na sociálních sítích. Poslední skupinou účastníků byli odborníci z (regionálních) kulturních a kreativních odvětví. Přítomnost těchto odborníků usnadnila diskusi o obecném tématu a konkrétních bodech pro kulturní a kreativní odvětví ve venkovských regionech. Kromě toho umožnila přímý kontakt a síťování mezi účastníky.

Jako základ pro činnosti mapování stanovili členové projektu několik předběžných bodů, které budou sloužit jako inspirace, příklady a motivace pro mapovatele. Tyto předběžné vývody lze získat ze souborů dat IHK (Dolní Bavorsko) nebo ČSÚ (jižní Čechy). Mapovatelé zmapovali v omezeném čase co nejvíce entit patřících do KKO podle definice tohoto odvětví, ale také podle vlastního posouzení. Mapovatelé shromáždili nejen georeferencované údaje (souřadnice) subjektů, ale také další informace, jako jsou kontaktní údaje, právní forma subjektu atd. Určitý subjekt byl mapován v platformě PUBInPLAN nastavením špendlíku polohy na mapě a zadáním dalších informací do dané tabulky. Mapovatelé měli ve svých výzkumných metodách volnost. Tuto mapu vlastní TH Deggendorf.

Během Mapathonu a po něm byly naplánovány úvodní a motivační projevy odborníků a partnerů projektu. Nejprve byly představeny projekt a cíle Mapathonu. Odborníci a partneři poté prezentovali podrobnější informace a zkušenosti. Během Mapathonu byl prostor pro diskusi, prezentaci předběžných výsledků a rozhovory s odborníky. Po skončení akce byly zveřejněny výsledky. Vytvořená mapa byla ukázána všem účastníkům. Souhrnně lze říci, že akce byla vedena interaktivním způsobem. Byly poskytnuty příležitosti k diskusi.

6. KOORDINÁTOR SÍŤOVÁNÍ

V každém příhraničním regionu byl jmenován garant pro síťování. V rámci Jihočeského kraje je to Kancelář transferu technologií Jihočeské univerzity spolu s JVTP. Za region Dolní Bavorsko je zodpovědná Technická vysoká škola Deggendorf (Technische Hochschule Deggendorf).

Vybraní členové nově vytvořené sítě kulturních a kreativních odvětví budou zapojeni do činnosti Mapathonu.

Zdroje:

JEŘÁBEK, Hynek. *Introduction to sociological research. Dot.* Praha: Sociologický ústav AV ČR, v. v. i. ISBN 80-706-6662-5.

MIOVSKÝ, Michal. *Manual for snowball sampling.* Praha: Úřad vlády České republiky, 2003, s. 108. Methodology, No. 1. ISBN 80-867-3408-0.

STRAUSS, Anselm. *Foundations of qualitative research: Procedures and techniques of grounded theory methods.* Přeložil S. Ježek. Boskovice: Albert, 1999, s. 196. ISBN 80-858-3460-X.

SURYNEK, Alois. *Fundamentals of Sociological Research.* 1. vydání. Sociologický institut AV ČR, v. v. i. Praha: Management Press, 2001, s. 160. ISBN 80-726-1038-4.

Bayerisches Staatsministerium für Wirtschaft, Landesentwicklung und Energie (Hg.): Zweiter Bayerischer Kultur- und Kreativwirtschaftsbericht. Norimberk, 2021.

Bayern Innovativ – Bayerische Gesellschaft für Innovation und Wissenstransfer mbH (Hg.): Betroffenheit der bayerischen Kultur- und Kreativwirtschaft von der Corona-Pandemie. Ökonomische Auswirkungen anhand einer Szenarioanalyse. Norimberk, 2021.

IHK Regensburg für Oberpfalz/Kelheim und IHK für Niederbayern in Passau (Hg.): WirtschaftsfaKKO Kultur- und Kreativwirtschaft in Niederbayern und der Oberpfalz. Řezno a Pasov, 2013.

Evropská unie. Evropská komise: Regional Innovation Scoreboard 2021. Lucemburk, 2021.

Bayerischer Industrie- und Handelskammertag (BIHK) e.V.: *Forschung und Entwicklung in Bayern.* Mnichov, 2020.

Wirtschaftsministerkonferenz, 2008. Beschlussammlung der Wirtschaftsministerkonferenz am 09./10. June 2009 in Regensburg, sv. 143, (1).
<https://siliconvilstal.de/>.

jctt Jihočeské Univerzitní
a Akademické centrum
transferu technologií

TECHNISCHE
HOCHSCHULE
DEGGENDORF **THD**

Název: Metodika pro tvorbu sítě a její aktivity

Autoři: RNDr. et Mgr. Růžena Štemberková, Ph.D., MPA; Ing. Veronika Štěpánová

Vydavatel: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích - Kancelář transferu technologií;
Technische Hochschule Deggendorf

Rok vydání: 2022

Překlad a korektura: Jazyková agentura Skřivánek s.r.o.

Copyright ©: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích – Kancelář transferu technologií; Jihočeský vědeckotechnický park, a.s.; Technische Hochschule Deggendorf

Revize: Ing. Lenka Chrobočková; Mgr. Jana Němečková; Ing. Jana Moravcová; Ing. Miroslava Vlčková, Ph.D., MBA; Ing. Monika Maříková, Ph.D.; Veronika Fischer M.A. (bayernkreativ)"

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern –
Tschechische Republik
Česká republika –
Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

**Europäische Union
Evropská unie**
Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung
Evropský fond pro
regionální rozvoj